

วิทยานิพนธ์เรื่อง	การประกอบธุรกิจที่สนาจรธรรมชาติของประเทศไทยภายใต้ กรอบของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
คำสำคัญ	การที่สนาจรธรรมชาติ , การประกอบธุรกิจที่สนาจรธรรมชาติ , ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
นักศึกษา	นายภพ พยับวิภาพงค์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ศาสตราจารย์(พิเศษ) ดร. วิสูตร ตูวยานนท์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	ดร. รุ่งแสง กฤตยพงษ์
หลักสูตร	นิติศาสตรมหาบัณเฑิต กลุ่มวิชากฎหมายธุรกิจ
คณะ	นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม
พ.ศ.	2556

บทคัดย่อ

การที่สนาจรธรรมชาติ (Eco-tourism) ซึ่งหมายถึงการท่องเที่ยวชมธรรมชาติเป็นแนวความคิดใหม่ที่เพิ่งเกิดขึ้นได้ไม่นาน และกำลังได้รับความนิยมในปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นการที่สนาจรธรรมชาติทางบกหรือจะเป็นทางน้ำก็ตาม ซึ่งหลายประเทศก็ให้ความสำคัญกับการที่สนาจรธรรมชาติโดยต้องการให้มีการพัฒนาอย่างยั่งยืน(Sustainable Development) และมีจุดประสงค์เพื่อป้องกันผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและเพื่อรักษาระบบนิเวศของธรรมชาติ นอกจากนี้ยังมีแนวความคิดที่จะให้ประชาชนในท้องถิ่นรับผิดชอบในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติกับให้มีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวอย่างมีคุณภาพในท้องถิ่นของตนเพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี

ปัจจุบันการที่สนาจรธรรมชาติมีบทบาทสำคัญอย่างมากในการพัฒนาประเทศ เพราะธุรกิจนี้สร้างรายได้ให้กับประเทศมากมายและมีส่วนที่ทำให้เกิดความมั่นคงทางเศรษฐกิจ และเมื่อประเทศไทยจะเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) ในปลาย พ.ศ. 2558 ภายใต้กรอบของประชาคมอาเซียน (ASEAN Community-AC) การประกอบธุรกิจการที่สนาจรธรรมชาติจะมีข้อตกลงอาเซียนที่ยอมรับรองคุณสมบัติของบุคลากรวิชาชีพการท่องเที่ยวของกันและกัน (ASEAN Mutual Recognition Arrangement on Tourism Professionals) สำหรับการประกอบธุรกิจทั้งในประเทศและนอกประเทศสำหรับประเทศอื่นๆ ในกลุ่มอาเซียนทุกประเทศ แต่ทั้งนี้เมื่อพิจารณาถึงคุณสมบัติ สิทธิและหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับประกอบธุรกิจ

ทัศนจรรยาธรรมชาติ จะเห็นว่ายังมีอุปสรรคและข้อจำกัดอยู่หลายประการ เนื่องจากกฎหมายภายในประเทศอนุญาตให้คนต่างด้าวมาประกอบธุรกิจทัศนจรรยาธรรมชาติโดยมีเงื่อนไข และในบางกรณีก็ไม่อนุญาตให้คนต่างด้าวเข้ามาประกอบการเนื่องจากอาชีพบางอย่างเป็นอาชีพสงวนไว้ให้เฉพาะคนไทยเท่านั้น

ดังนั้น วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงมุ่งวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจทัศนจรรยาธรรมชาติภายใต้กรอบของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เพื่อให้สอดคล้องและเป็นไปตามข้อตกลงระหว่างประเทศ ซึ่งจากการศึกษา พบว่า ข้อตกลงการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) มีสาระสำคัญ คือในปลายปี พ.ศ. 2558 ให้อาเซียนมีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน แรงงานฝีมือและเงินทุน โดยเสรี ซึ่งรวมถึงการประกอบธุรกิจทัศนจรรยาธรรมชาติด้วยและยังพบอีกว่าข้อตกลงอาเซียนให้ยอมรับรองคุณสมบัติของบุคลากรวิชาชีพการท่องเที่ยวของกันและกัน (ASEAN Mutual Recognition Arrangement (MRA) on Tourism Professionals) ที่ประเทศไทยเพิ่งลงนามไป มีสาระสำคัญ คือ ให้ประเทศสมาชิกอาเซียนพิจารณาสมรรถนะของบุคลากรในตำแหน่งต่างๆ ใน 32 สาขาวิชาชีพการท่องเที่ยว ซึ่งไม่รวมถึงอาชีพมัคคุเทศก์ โดยใช้คุณสมบัติ การศึกษา การฝึกอบรม และ/หรือประสบการณ์ในการทำงาน เป็นเกณฑ์พื้นฐานในการรับรองมาตรฐานของบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวแห่งอาเซียน โดยจะมีคณะกรรมการรับรองคุณวุฒิวิชาชีพการท่องเที่ยวและคณะกรรมการวิชาชีพการท่องเที่ยวแห่งชาติหรือหน่วยงานที่เท่าเทียมกันทำหน้าที่กำกับว่าผู้นั้น ได้ปฏิบัติตามข้อกำหนดที่ระบุไว้ในมาตรฐานสมรรถนะของกันและกันสำหรับนักวิชาชีพการท่องเที่ยวอาเซียน

ทั้งนี้ ผู้ผ่านการรับรองคุณสมบัติและได้รับใบรับรองมาตรฐานวิชาชีพดังกล่าวมีสิทธิในการเดินทางไปทำงานในประเทศสมาชิกอาเซียนได้ แต่ยังคงต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องของประเทศที่เข้าไปทำงานด้วย

อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติของการประกอบธุรกิจทัศนจรรยาธรรมชาติก็ยังมีปัญหา กฎหมายการประกอบธุรกิจทัศนจรรยาธรรมชาติอยู่ 6 ประการ คือ

1. ปัญหาเกี่ยวกับนโยบายภาครัฐ ที่แม้มีนโยบายที่ชัดเจน แต่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องไม่สามารถปฏิบัติตามนโยบายที่วางไว้ได้ ทำให้นโยบายที่วางไว้ไม่ประสบความสำเร็จ
2. ปัญหาเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้มีสิทธิประกอบธุรกิจการทัศนจรรยาธรรมชาติซึ่งหากเป็นคนต่างด้าวต้องร่วมทุนกับคนไทยโดยถือหุ้นได้ไม่เกินกึ่งหนึ่ง แต่ในทางปฏิบัติพบว่าการหลีกเลี่ยงกฎหมายโดยให้คนไทยถือหุ้นแทน
3. ปัญหาเกี่ยวกับผู้ประกอบการมัคคุเทศก์กับการบังคับใช้กฎหมาย เนื่องจากมีคนต่างด้าวเข้ามาประกอบอาชีพมัคคุเทศก์โดยไม่ได้รับอนุญาตซึ่งหน่วยงานภาครัฐยังไม่สามารถ

แก้ไขปัญหานี้ได้

4. ปัญหาด้านช่องโหว่ของกฎหมายที่ไม่ครอบคลุมถึงใบอนุญาตให้ประกอบอาชีพมัคคุเทศก์ของ Dive Leader ทั้งๆที่ลักษณะงานของอาชีพนี้ ทำหน้าที่คล้ายมัคคุเทศก์ แต่กฎหมายไทยไม่ได้ครอบคลุมถึงอาชีพนี้ ทำให้คนต่างด้าวเข้ามาประกอบอาชีพโดยเสรี

5. ปัญหาเกี่ยวกับการเยียวยาความเสียหาย ที่กระบวนการตรวจสอบข้อเท็จจริงและการจ่ายเงินจากกองทุน เมื่อมีผู้ได้รับความเสียหายจากการกระทำของผู้ประกอบธุรกิจก่อนข้างล่าช้า

6. ปัญหาเกี่ยวกับบทลงโทษ ซึ่งโทษที่บัญญัติไว้นั้น เบาเกินไป

ดังนั้น ผู้เขียนจึงเห็นว่าควรจะให้ความสำคัญต่อการแก้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจที่สนใจ เช่น พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติประกอบธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ.2551 ให้ครอบคลุมถึงการที่สนใจ ธรรมชาติให้สอดคล้องกับข้อผูกพันของประเทศภายใต้กรอบของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและข้อตกลงอาเซียนให้ยอมรับรองคุณสมบัติของบุคลากรในวิชาชีพการท่องเที่ยวของกันและกัน (ASEAN Mutual Recognition Arrangement on Tourism Professionals) และทำให้การบังคับใช้กฎหมายนั้นมีประสิทธิภาพมากขึ้น

THESIS TOPIC	ECO-TOURISM BUSINESS OF THAILAND UNDER THE FRAMEWORK OF ASEAN ECONOMIC COMMUNITY (AEC)
KEYWORD	ECO-TOURISM, ECO-TOURISM BUSINESS OPERATION, ASEAN ECONOMIC COMMUNITY (AEC)
STUDENT	PHOP PAYAPVIPAPONG
THESIS ADVISOR	PROFESSOR (emeritus) DR. VISOOT TUVAYANOND
THESIS CO-ADVISOR	DR. RUNGSANG KRITTAYAPHONG
LEVEL OF STUDY	MASTER OF LAW (BUSINESS LAW)
FACULTY	FACULTY OF LAW SRIPATUM UNIVERSITY
ACADEMIC YEAR	2013

ABSTRACT

Eco-tourism, which means “nature trekking”, be it on the land or in the sea, is a new concept, which has recently emerged, and is becoming popular nowadays, to which several countries attach a great importance and often have the trend to ensure its sustainable development, and preserve their ecology and wildlife’s habitat from adverse impacts. Besides, there is also the notion that local people should participate in the preservation of eco-tourism sites and take active part in the management of their local sustainable eco-tourism for the betterment of their livelihood and that local people should have the responsibility in the preservation of eco-tourism resources too and participate in the management of the sustainable local eco-tourism for the sake of their own prosperity. At the present-day eco-tourism plays a crucial role in the development of the country’s economy, because it generates enormous income for the country, which contributes to the stabilization of its economy.

When Thailand enters into ASEAN Economic Community (AEC) at the end of the

year 2015 (B.E.2558) under the framework of the ASEAN Community (AC) eco-tourism will be run with ASEAN Mutual Recognition Arrangement (MRA) on Tourism Professionals both within the country and in all other ASEAN countries.

Yet, when considering the qualifications, rights and duties of all stakeholders in the eco-tourism business, it is foreseeable that there would still be quite a few impediments and restrictions in the domestic law of Thailand, that allows foreigners to do business in the field of eco-tourism only under certain conditions and in certain cases it is virtually off-limits to foreigners because some professions are reserved for Thai nationals only. Hence, the objective of this thesis is to analyze the problems relating to the operation of the eco-tourism under the framework of the ASEAN Economic Community in line with its international commitments, which may be summarized in essentials as follows: *i.e.* at the end of the year 2015 (B.E. 2558) there will be free movement of goods, services, investments, skilled labor and capitals that will include eco-tourism business. Besides, it is also found out that the ASEAN Mutual Recognition Arrangement (MRA) on the Tourism Professionals that Thailand has recently concluded, consists, in essentials, of the requirement for ASEAN countries to consider the potential of the personnel in 32 branches of the professions relating to tourism which are not inclusive of the profession as guide, taking the qualifications in education, training and/or experiences as the basis for the recognition of the standard of the tourism profession of ASEAN, To that end, there will be a National Committee for the recognition of the tourism professional qualification or an equivalent agency, to assess the conformity with the norms prescribed in the ASEAN professional standard for such career.

Those who have passed such qualification test and obtained a certificate of conformity with such professional standard will be eligible to take a job in any ASEAN countries, but they will still be required to also comply with the relevant rules and regulations of the country where they take up the job.

In any case, *de facto*, the eco-tourism operation will still be confronted with 6 types of legal problems, namely:

1. The problems of the national policy, which in spite of being clear-cut, is unable to be complied with by the stakeholders, which has accounted for the failure of such policy.
2. The problems of the qualification of the eco-tourism business operators, who, *de*

jure, if they are foreigners, will be required to operate in the form of joint venture, in which they are allowed to hold not exceeding half of the total equity shares, but it is found out that *de facto* they have dodged such *sine qua non* through the use of Thai nominees.

3. The problems of the qualifications of the guides and the law enforcement, which is due to the fact that many foreigners clandestinely take the job as guides, that the public authorities have not yet been able to resolve.

4. The problems of *lacuna* of the law in that it does not cover the permit to work as “dive leader” in spite of the fact that its type of work is similar to that of the work of a guide in general, thus allowing foreigners to freely practice such profession.

5. The problems of the remedies and reparation for the damages in the verification of the fact and the disbursement of the public fund for the persons who are injured by the tour operators that their process takes too long time.

6. The problem of the penalty for the infringement of the law and regulations being too lenient.

Hence, the recommendation of the author that importance should be given to the amendment of the law relevant to tourism such as the Foreign Business Act B.E. 2542, the Guide and Tourism Business Act, B.E. 2551 under the framework of the AEC to include the eco-tourism and to render their enforcement more efficacious and be in keeping with the country’s commitments under the AEC and ASEAN Mutual Recognition Arrangement on Tourism Professionals so as to accommodate the transition of Thailand into a member of the AEC.